

# MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VEGETÁRIUM TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:  
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.  
Egyes szám ára 10 kr.  
Előfizetési pénzek és reklámok a kiadónálhoz  
(Grünbaum Márk) intézendők.

Felolós szerkesztő: KOVÁCS KÁROLY.

Kiadó-tulajdonos: GRÜNBAUM MÁRK.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a  
kiadónálhoz intézendők.  
Hirdetési díj: a 10 soros hirdetésnél 10 kr.  
többesbűri hirdetésnél 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.  
Hírterjettisora 25 kr.

## Közlekedési viszonyaink.

Már a legrégebbi népek vallották — és az állam, ugy egyesek anyagi jólétének előmozdítására irányuló tetteikben bizonyították azon meggyőződésüket: hogy egy országnak vagy vidéknek jó karban tartott utjai azon csatornák, a melyeken a vagyoni felvirágzás alkotásai befelé vándorolnak.

Az ókor leggazdagabb és legmíveltebb népei az egyiptomiak, a rómaiak oly utakat építettek, a minőket az utódok még létre nem hoztak, s a melyeken két évezrednek viharai is majdnem nyomatlanul vonultak el, — és hogy virágzó kereskedelmük volt, azt részint a jókarban fenntartott utaknak köszönhetjük. — Ma már a vasutak fénykorában a közonséges utak jelentősége csökkent ugyan, de ma is oly tényezők azok, a melyek különös figyelmünket érdemlik meg.

Az állami és megyei utakra kevésbé lehet panasz, ámbar azok is sok helyütt oly anyaggal fedettek, a mely inkább megtalálna rendelkezését a vályogban, mint az ut közepén: azonban községi utaknak olyanok, hogy azoknak elhanyagolt állapota minden emberi képzelmet felülmúl.

Már pedig mily könnyen megérthető az, hogy egy község határában széltárazó utak elhanyagolt állapota senkinek nem válik másnak közvetlen kárára, mint azon község lakosságának.

Midőn a földműves ember valamit eladásra szállít a városba, a rosz utak miatt lényeken nyomon súlyel a szekere, s mire célhoz ér, ember állat annyira koldusa lesz az ut fáradalmának, hogy ha az eladásra számt tárgyank legjobbat árát adják is meg — alig van megfizetve a fáradság és az idő, melyet a szállítással elpazarolt.

Nincs másképp akkor sem, ha a vevő a termelőnek helyébe, falujába megy a megvásárlandó áruért; a mit a vevő az áruból lealkuszik, abban bizonyosan benn van azon költségtebbel, melyet neki a szállításhoz az utak rosszasága okoz, — sőt határozottan meg is mondja az eladónak: „Hija! nem adhatok többet érte, rosz az ut, drága a fuvar, mert lassu és nehéz a szállítás.“

Akár így, akár úgy, „a szegény ember látja kárát“ — a mint szokták mondani. Pedig hát ez esetben egyedül atfő a sokszor emlegetett szegény embertől függne, hogy segítsen magán! — Anyai a kavics mindenütt, akár Murát rekeszhetnénk vele! Próbálják meg gazdáink, a mikor a kavicsos ideje van, hordja meg lelkiismerete-

## TARCSA.

### Évi jelentés a muraszombati tűzoltó-egylet működéséről.

Felolvastott az egyesület 1888. ápril hó 8-án tartott közgyűlésén Furiakovich Zsigmond főparancsnok által.

(Vége)

A lefolyt 2 évben összesen 2 választmányi ülés tartott, mely működési czélokra 2 faklya és szemvédő beszűrését rendelte el. — A működő tagok összesen 5-ször lőnek gyakorlatra, összehívva, amelyeken azonban többnyire esckely számban jelennek meg, tűzvész alkalmával azonban a tagok mindenkor, mondhatom teljes számmal jelennek meg s amennyire lehetett összehívó működéssel iparkodtak a ronboló elemek gátát vetni.

1886. évben 4 tüzeset fordult elő; és pedig Kusztér Mártonnál 1886. július 7-én, ahol legett a ház és istálló, s a szomszéd épületek csak nagy nehézséggel voltak megmenthetők; július 12-én Battyánfalván Neumeister Mihály pajtaja és istállója égett le, — mely alkalommal a lakbáz ámbár mindenfelől égő anyaggal volt körülvéve, épen megmarad. — Ugyanazon évi augusztus 6-án öz. Grimmling Rudolfné ház lakházának teteje égett le; október 31-én Márkusházára szállította a vízjelző tüzfőnök, ahol egész délutáni megfűtött munka után sikerült a dolgot oda vinni, hogy a sok éghető anyag daczára csupán két lakház és istálló teteje égett le; ugyanezen alkalommal a működők egyike megis sebesült, — s az egyesületi orvos által gyógykezelés alá vétetett. 1887. március 11-én ismét vízjelző riásztá fel tüzfőnök, a város végeig vonulva azonban észrevették, és így tűz-meszebb van, mintsem segítségére kellő időben érkezhetnének, és így visszavonultak. Ugyan a múlt évi május hónap egy rozant kunyhó kapott lángot Falud községben, mire azonban a segély helyszínére érhetett volna már a vész magától megsűnt.

Magának a tűzoltó-egyleti intézménynek fejlődésében mint örvendetes lépést jelezhetem, hogy a múlt évben a megyei alispán ur értekezletre hívta

## Nase obhodne primejnoszti.

Zse to nájzdravnyejsi ládszto je vadlávalo i poterdjávalo, kaj ednoga országa ali edne krajine vu dobroj sztávi derzsáne poti oni zsebourje jesztejo, po steri eden tál nase vrejdnoszti notri sztáce.

Toza sztároga czajta náj bogatejsi i náj osznovlenejsi národje ti egiptancsarje i riulanczi szo tákse poti zgotoviji, kákési szo porodje do szega mao esese nej posztavili naprej, i sterim je tádi dveji jezero lejtni viherov vderjanye szkoro nika nej moglo skouditi.

Kaj je nyihovo trszto lepon czvelo, tou szo z-tála rávno szvojim vu dobroj sztávi goriderzsánim potam meli hválti.

Vu vezdásnyem czajti szo zse te pronszte poti, da je vejsi tál szvétá z-selezniczami prevlesén, toti mále znaménoszti, ali one i dendenéjsyi táksi oupravniczi jesztejo, steri z-pámeti pásztiti nezsmimo.

Prouti orszacschim ino vármegyészchim potam ka nevjejno praviti, esi glih szo i té v-dozsta mejsztaj meszto kamna z-takšov zembou poszpáne, z-steri bi sze zlehka czigel dao biti; ali nase veske czeszté szo tak zapúsztsene, kaj nyihove prehúde sztáve eslovek niti nemore doliszpszati.

Pa kak zlehka sze dá razniti, kaj je zapúsztsena sztáva oni potio, stere po edne vézsi kotári (határi) razidejo, nikomi nej rávno tak ja kvár, kak one vézsi mesztancsarom.

Gda polodelez kákso sztvár k-odaji pela vu váras, za volo lagoji potio sze nyemi koula pri vszákóm sztpáji do náredi pográzsdzsajo, i dokees k-czili príde, eslovek je z-márhov vrét nateliko nalehczani i zmantráni, kaj esi za ta k-odaji nakányena dugoványia i to nájjogso czejja dobi, dónok sze nyemi komaj pláca trád i vrejmen, stere je z-prevozsznyov tá zapravo.

Nej je naci tou i teda, esi kúpecz na pouveza meszto, domou vu nyegvo véz ide blóga kúpvát; ka on z-czejne doli ztrga, v-tom je zagvúno notri foringe previsek, steroga nyemi pri vozszny lagoje poti zrokúje, i ka je vees, on tádi sztaonvitno povoj odávezi: „priátel, nemorem vees dati za vase blóga, vidite pou je lagoja, foringa pa drága, ár prevozsznya mūdno i tezsko ide.“

Ali etak, ali tak, te szziromák eslovek — kak je sega praviti — vidi szvoj kvár. Pa bi v-tom táli te vaogokrát szpominyeni szziromák eslovek szebi moglo pomágti, esi bi eséo!

## TARCSA.

### Szboocski ognya branitelov družstva na znánye dávnanye od preminucegja leta.

Gorpredestelo 1888. leta áprila 8. dnéva derzsánom družstva gyűléjsi od g. Furiakovich Zsigmond főparancsnoka.

(Konecz.)

Vu ti doli preteseni dveji lejtaj je vsze navkúpe szamo dvákrát gyűléjsi derzsáni bio, na steri je dokonesno bilou, ka sze 2 faklyi i za ocsi dveji bránzsvi morejo szpraviti. — Te delajoune persone vsze navkúpe 5 krát bila na mujszto vkúp pozvána, na stere je z-vekséga tala malo person vkúp prislo, ali pri naszrečnom ognyi szo sze vszigidr vszi tá posztavili, i z-ednov recszov szo sze pascseli te ogevy pogasziti.

1886. leti je 4 ognjov bilou, naime pri Kusztér Mártoni 1886. július 7-ga, gde je hizsa i stale zgorelo, ali te szouszidine hrame je jako szmetno bilou obránni; július 12. dnéva je v-Battyánfalvi Neumeister Mihály skogeyn i stale zgorelo, ali hizsa, esi bár je okouli naklajena bila z-vuzsgésim blógom je obarvana; — augusztus 6-a dnéva je Grimmling devjeze hrama rust doli zgoro, — október 3. dnéva szmo z-tróubunte glászom na Márkusháza pozváni, gde szmo ezejli zadvsarso gaszili, tak je szamo z-dvoj hizs i stao rust zgoro; pri etoj neszrecesi je eden gaszitel plazér tádi doubo i mogao sze je od družstva vracsom vrácsiti dati. — 1887. leta mártiusa 11. dnéva je pá szaloszen glász obisao, do várása konecza szo prisli, tam szo na pamet vzéki, ka je te neszrecesen ogevy prevees dalees, na pomoucs vu pripravno vrejmeni te nebi mogli priti, tak szo sze nazaj povernoli. Rávno preminucesem majjsi sze je edna lagoja hita vuzszgála vu vézsi Faludi, gde bi zse pomoucs tá mogla priti, teda je zse vgasznozo szamou.

sen mindegyik a saját utrészt, ne a más kedvéért, hanem a saját érdekében évről évre — s észre sem veszik, hogyan fognak eltűnni híressé vált községi utaink.

## Egy családja

az Aradon megjelenő „Házi Közlöny” című újságban a dyphteritisz ellen a petroleumot ajánlja mint biztos gyógyszert, előadván, hogy ennek kedje időben alkalmazása óta a beteg megmenthető. Az esetet, a mely családja körében történt, következőképp adja elő: Azt kell kijelentem, hogy tiszta valót és igazságot akarok írni, és pedig oly valót, ami — fájdalom — velem illere családoddal történt.

1887. február hó végén egy hét alatt két nagyobb gyermekem dacára a szigorú pontossággal alkalmazott orvosi rendelkezések a dyphteritisz áldozata lett. — Még el sem temették e drága halottak közül az utóbb elhaltat, már is két éves fiam láza, könnyezőnek a látszó szeme, rekedtes köhögése és a torokban látszó fehéres fekély tudtomra adták a kétségbejött szomoru valót, hogy ez a fiam is elkapta a dyphteritis betegséget. Orvost azonnal hívtam: alkalmazta azt, mit már halva fehérvé kicsinyemnél tettem; de eredmény nélkül a végzetes fehérvé fekély a torokban ijesztőleg nagybodott.

Ekkor hozták hírt, hogy fiam beteg törkánál alkalmaztam a petroleummal való mosást, s gyermekem meg lesz mentve. Kinek baja van, fűzőz fához fordul segítségért, s ruhát mindent, ezt szokták mondani — s én is — bár ez ideig barátja nem voltam a házi gyógykezelés semmi módjának és nemének megpróbáltam a petroleummal való mosással.

Kis fiam törkát azonnal petroleumba mártott pamacsosál jól kiostam, ezt tettem naponta 7—10-szer közb-közbe charbol-savát vízzel is alkalmaztam s ezzel elértem azt az eredményt, hogy a fehérvé fekély a harmadik napon — kezdetben apró, később nagybacska darabokban vált le a torokból, elértem azt, hogy kis fiam a 4-ik napon túl leven a bajon — lábaimnál járszot.

Meg kell jegyeznem, a pamacs — gyógyszerárból való torok pamacs legyen, azonban a hol ilyen be nem szerethető, tiszta fehér gyöles kötendő egy kellő vastagságra, két deciméter hosszúságra fűcsakra, de jó erősen, ne hogy laza kényélyt, a ruha mosás közben leválék s így a torok megsértessek a pusztán maradt fá által. Meg kell említenem azt is, hogy a torok mosás elég mélyre lehető legyen: nem baj az, ha a gyermek undorodik, avagy hanyingere is mutatkozik föle, ez rövid idő múlva meg fog szűnni.

Minden mosás után a petroleum, melyben a pamacs mártott, kiöntendő, a pamacsot pedig jól ki kell mosni, hogy a következő mosással tiszta legyen, úgy a petroleum, mint a pamacs.

Ez egyszerű kezelés, mit előtte néhány nappal elhalt két gyermekemnél, a nem tudás miatt nem alkalmazhattam, megemeltte egyedül gyermekemet a haláltól, családomat az örökös bánattól, a menyieny és kis fiamat — a petroleummal való házi kezelés vizsgálat anyagából megmentett. Mintán ezt közzé tesszem, egyedül embertársaim érdeke lebegett előttem, kívánva, ne legyen szükségük soha ezt megpróbálni! s ha sors ezek bárkinek családjába dobját a gyilkoló bűjt, a dyphteritis betegséget, kérem próbálja meg e módot, én erősen bízom a biztos sikerben. S ha a nagy közönség közül csak egynek is megmentettem e közleményem legdrágább kincsét, gyermekét, úgy ez édes megnyugvása lesz lelkiismeretemnek, hogy közölemással azon hasznos jót, mit más embertársam utján Isten szerencsésnek nekem is tudom engedtetni. Sőt kérem mindazokat, kik esetleg a leírt gyógymódot alkalmazni fogják, tegyék hírlapilag közre szerzett adataikat, hogy így tágabb tért nyerve, még többben legyenek azok, kik e házi gyógyításban nem „kuruzslást” látnak.

## Helyi és vidéki hírek.

— **Reiszig Edc** megyei alispán az az ujjonczási befejezéssel vagyis április 17-én távozott körünkől. Kilencz napi itt tartózkodása alatt az ujjonczáson kívül rendelkezésre maradt szabad idejében meglátogatta kisdobovodákat, iskolákat, megvizsgálta a maruzsombati szolgabírói hivatalt s a mindenütt tapasztalt rend- és pontosság felett dicsmérését nyilvánította a vezetőkhöz. Ittélte alatt a község képviselő-testülete közbenjötte mellett kiharivata lett a kórház telkél ajándékozott terület is 1600 négyzetes ölben. — Alispán ur ismételen adott kifejezést a felelti örömeinek, hogy Maruzsombatot minden téren előrehaladni, fejlődni és minden irányba magyarosodni látja, és szívvelyes ígéretek tett, hogy a járás érdekeit amennyire lehet a központban mindenképp támogatni fogja.

— **Jótkonyság.** Főtisztelendő Maar Lajos ur, gróf Bathányi Arthur ó méltóságának házi káplánja a Maruzsombatban építendő kórház alapja javára 10 frtot volt szives adományozni, melyért köszönetét nyilvánítja a kórházi választmány.

— **Veren István** perestói plébános, midőn a szent-sebetyáni bursura utazott, Császár György őrfalusi lakos eddig ismeretlen okból doronggal megtámadta. Az öreg ur szerencsésen megmenekült a kellemetlen litogatás elől, amennyiben a lovak a kocsit gyorsan tovaragudták. A vizsgálat Császár ellen, a ki különben is a bíróság előtt mint bélyegzett egyén ismeretes — megindítattott.

— **Mészáros** iparosok figyelmébe. A befügyinisztérium a máthavágás tárgyában legközelebb azon rendelkezést hozta, hogy a marháknak levágása előtt az azonnalg megállapításra szolgáló marhával az általánosnak mindenképp bemutató és az ezzel ellenkező eljárás, még ha tudvalevőleg

\*) Ez a veszedelmes torokbetegség, mely sokszor pár nap alatt 2—3 kedves gyermeket ragad ki a család köréből, mindenképp gyors intézkedést igényel, ami pedig legelőször az orvos távolléte alatt nem történhetik.

össze a megye területén működő összes egyletek képviselőit, mely értekezletnek feladata volt megbeszélni azon módokat, melyek által a tüdőbeteg-egetyetelek alakítását minél szélesebb körben eszközölni lehetne, ezen értekezleten magán is voltam szerencsés részt vevetani, — eljárásának további eredményéről azonban a központtól távolúságunk miatt tapasztalatot nem szerezhettem.

Ez értekezleten mint egyik nagyon fontos kérdés tárgyalattott; a tűzőltó szerek mikénti szaporítása, ami különösen járásunkra nézve lényeges, mitűn itt az összes 114 községben csupán 5 fekskedő található. Kívánatos volna, hogy e tekintetben a megyei hatóság által intézések nyomás a munkásságok, ami hogy megvártnék igen valószínű és egyáltalán remélhetjük, hogy az alispán ur lelkes működése következtében legközelebb a tüdőbeteg-egetyetelek minél több községben alakítására nézve fognak intézkedések történni.

Adja Isten, hogy a mi egyesületünk és tagjainak buzgalomból s embertársaink javára minél inkább felvirágozzék! Ezzel a folyó évi rendes közgyűlésünket megnyitottunk nyilvánítani.

Telke je toga droubnoga kamna na vsze kraje, kaj bi Muro lehko z-zsnyim pregatili!

Probajte vertje vu czajtjo popravljana potio, povozu vasz eden vszaki poulez dúsnevejszi svzjoj tál ponti od leta do leta, nej za drúgoga volo, nego za svzjoj lasztiven haszek, i vase lagoje poti nedovejlno tálejlhnejo.

## Edne familie ocsa

vu Aradi vódnai novinaj petroleumu za dyphteritisz vársényen kak gvúso vrszivo napredjáva, ka nyega vu pripravnom vremenai núczenyete te beteg vísno. Tou dolo, stero sze je pri nyegovoj familii pripitelo, etak napredjáva:

1. Gutá té naszkroven beteg, steri dosztrakrát v-pár dnévi 2—3 decéde odneszó z-ti lébléni sztarisov náores, — vszigidár frísko pomoucs potrebjeje, stero sze veszkrat záto zgodi, ka je te doktor dalecs, jazs tou sesóm nazvejsziti, i esizto isztino i praviceo sesóm doli vszpszizati, i táksa isztino, stero z-saloszt, — ka sze je znenom — ali sziz z-familioj mojoj pripitila.

1887. leta pri konezi február mejszeceza vu ednom tyédni szta mojvi dvej deteti, esi bár je doktorszko zapovjedanje osztro núczeno dyphteritiszi na áldov szpadnolo. Ecsse szo naucs nej pokopali z-oni dragi mrtvevoz on stero je szledka merlen, zse je te 2 lejt sztar szinko doubo tresliko, szkuznate ocsi, zamuknyete je kaslo, i vu guti vidouese bejle mozeske, te szo mi na znánye dali, te vu dvojnyszti szpadnoszi szsalozten glasz, ka je té szinko túdi zadonob dyphteritiszki beteg. Doktora szam veszszú doo prizvatí núczeno je ono ka je pri tima mrtvina núczeno, ali brez pomágnýa ... ti bejli mozeske szo vu guti véksi raszli.

Te szo mení primasz na glasz, ka moja betegsznoga szinka naj gut z-petroleumom vó perém i dejte moje bode obrányeno. — Ki nevoló má, obérné za pomoucs k-drevi i trávi, i proba vsz, — tou je zse guesati, — i jazs túdi, bár szam do szega nao nej priateo bio domacseni vrszvti i nyega mondusi, probao szem z-petroleumom pranyé.

Na moeszo szam gobo v-petroleum i moja máloga szinka gut szem szvov dóbó vó zéprao, i tou szem esimo vszskádz 7—10-krát ali motná charbol vodo szem túdi práo i z-tem szem tou zadonob, ka ti bejli mozeske szo na troyti dnú ménsi, szledka pa vu véksi falatovjád túdi pússész z-guta i zadonob tou szem tou, ka je moj máli szinko na steri dnú od toga belega oszlobodjén grátáo, — i pri moji nogáz sze je spíáo.

Eti motem vónázejsziti, ka motem moje z-poteko prinesena biti za gut valon ali gde sze táksa nemore dobiti, tam sze more na edn máli falat leza, steri 2 deciméter dugi more biti, na nyega gor vzévali esizto bejlo czepizoe, ali moeszo gor vzévati, nej ka bi med pranyom z-lszo od szpadnola i znyim v-guti na velike napravo. — Mores szem z-szomenouú szledka túdi, ka v-gutí globoko terbei notri szégnéti i tek práti; tou je nika lalíngát nej, esi zse tou toni detei gerdo vidi, ali na vómetánye priszkrává, tou za máli czajtj priméne.

Po vszákóm vóprányi sze on petroleum, v-stérogta je za goba maosena bila, sze more tá vzéjati, gobo pa na esizto terbej vó zprati, ka gda de drúgones terbej vó práti gni, naj esizta bode kam ta goba, kam te petroleum.

Tou domáce vársényé, stero szam pred nisterim dnévi, gda szta mi dvej deteti merle, szam nej znó i nej núczeno, tou edno dejte mi je mentúvalo od szmrti, familio od vesne szsalozti, na kolko szam toga máloga szinka z-petroleumom poulez húsznoga vrszvtá, za radoszti angélya mentúvalo. Gda eto naprej dáje, szamo ti blíznyj priateľob dobrotivnoszt mam pred ocsim, z-olnyje moje je, naj nyim nigárd nede terbej núczeiti! i esi sorsa rouka med loga sté familio verzse táksa szmertno nevoló dyphteritiza beteg, praszám ga naj probá té moudús, jazs moeszo verjím v-gvúsnom odzdravitelstvi, i esi med vnuojim eslovacsensztem szamo ednomi obrájem ztem te naj drázi kined to deje, tak bode tou szlákdi posneiek moje dúsnevejsziti, ka szam drúgim túdi na znánye dao ono hasznótvo dobrotno, ka je po drúgi moji priateľaj Guszpodin Boug na szreco dao nazvejsziti. — I praszím vsze one, ki te tou vrsaitelstvi kak szem doli szpiszáo núczeiti, naj tou notri denego ali dájeo djái v-novine, ka sze naj po raszírjányem ten vesz sz je nájdí, ki domáce vrsaitelstvo túdi szpoznajo.

## Domácei i zvúnszki glázi.

— **Reiszig Edc** vicszispán szo po stelingi kakti 17-ga od nász odishi. — 9 dni tá zrtanepji szo kak nyin je czajt dopúszto male decéde obrabuzio (kisdobovodá), nádale politiko birovjno, mo zse poszédik ober radnosztí szo zadovetelno povodati. Vó je zmerjeno bilou túdi na spítáo sztráni dáni fundús 1600 — káltra. Vicszispán szo zavouics z-vészénosztjív na znánye dali, ka Szoboto na szaksen sztráni naprej ti vidojo, mo z obecsali, ka obrozljúne dngoványe kak de szamo mogouese do szigidár odgorájáb.

— **Dobrotvoszt.** Veliko postúvanyi Maar Lajos milosztívoga Gróf Bathányi Arthuma híszni káplán szo za szobeszi spítáo 10 ránkisi dobri bilí dati, za stero esimjéne nyin zaválnoszt szpoznajo „Spítála odbranca.”

— **Veren István** peretsói plébános szo april 15-ga dnévi pri szebetyáni na bucsi bilij, — mo kak szo sze perti domni pelaji — Császár György őrfalusi szo ga od nezpoznanoga zroka vólo z-ednám kólekón gorzardszáli. Sztrári goszpod szo po szrecsi odishi od nevarnoszi, da szo nyin konyi hitroma dale odj-zsali, Pronti Császári, steri je pred birovjovj zse tak zaldosata szpoznáni, toszba zse notri dáni.

— **Za mezszeré v-paszsko.** Ministerium je na máro doji klánye gléducs edno rend-lványe vó dao poulez stérogta je pred doji klányon od

Samogá ogya branitelstva drústva napredjéjni kak veszéli glászom morem napredjái, ka szo v-preimúnesom leti vármegyzószki vicszispán vármegyzószki táksi drústve te odebráne szo vktip pozvali, na gvülejsz derzánye stérogá gordánye je bilou szí poguesaci, kak mogouese ogya branitelstvtá drústvá kak nájból raszírjávati, na tou gvülejszi szem jazs túdi szrecoen bio tao vécti, ali ka sze je tam dokonesalo, za dalecsine volo szam znanosz szí nej mojos sz, rasztí. Na tou gvülejsi je edno zánúmetno pitánye pred tárgj-lás prízlo: branitelstvtá skéri szprávlánye, stero je za náo birovio prevées potrebjao, eto vu másaj birovi, gda 114 veszézse jeszte, szamo 5 spriezkanéz jeszte. Zselno bi bilou vtom táli, naj bi vármegyzó szkonesonye vó dao na zamúnde veszézse, — stero ka sze zgodi je isztino, i po prejk sze lehko vápamo, ka poulek veszézspínove vrejle delavazsvi volo vu priszéznom vremení vu kak naj vees obeszajni zse táksa drústvtá gor postúvaje.

Djé Boug, ka náse drústvo i nyegvi persón priszépszti násim blízányim na dobrotivnosztí kak nájbale naj czeveti! Z-etim etoga leta gvülejsz odpreim.

egészséges marha vagandó is le, meg nem engedhető és így mindazok, kik megvizsgálathatnák marhát emberi elődélre levágnak, illetve a marhaléveleket a levágás előtt be nem vizsgálják, minden beigazolt esetben határozatlan büntetendő.

— **Az iskolás gyermekeket** eddig különösen a protestáns felekezetenél szokták hazai arra, hogy temetés-kül a koporsó körül felkéljenek és a halottat a temetőbe kísérjék. — **Treffort Agoston** vallás és közoktatási miniszter most körrendeletet intézett valamennyi püspökhöz és Superintendensok, melyben rászajla a fentebbi szokást, és azt a jövőre kezdve egyszer s mindenkorra tiltja. Járványos betegségek idején ugyanis a gyermekek így módon könnyen megkapják a betegséget, vagy pedig, mintán többnyire nem elegendő mértékben öltözökönek, könnyen meghalnak. Ezen kívül egész délutánok át elvonatnak az iskolától és tanulástól. Mind ezen okokból, a miniszter felhívja, az egyházi hatóságok figyelmét, hogy ezen szokás gyakorlatát mielőbb teljesen megszüntessék.

— **A megye német vidékein** nagyon megkedvelték az ugynevezett óngyógyító egyleteket, Szent-Gothárdtól fölfelé az ostromok határig majd minden nagyobb községben van már ily intézmény, s most Borostyánkán is állítanak fel. Minden részvény után hti kr. fizetendő. Ha valaki aztán hajha jut, szerencsétlenség ér, kap kölcsönt nérséki kamatára. Így segélyezik egymást a községhelyek. Igen sajnos, hogy magyán magyar vidékein is nem tud lábra kapni az ily jó dolog eszme. A magyar — t. i. a falusi — lomha arra, hogy ily segítség lehetőséget átgondolja, mincs vezetők, ki jó nira érvelnek és felvilágosítanak, azért jut aztán az uszora kezébe, s azért szól meg oly sokszor a községekben a végrehajtó dobja. Ez a mi német néplátnak igen szorgalmas, felvilágosító, összeható nép, s méltán példányképp szolgálhat arra, hogyan kell keresztül vinni az elvet: egy mindannyiért, mindannyi egyért.

— **A katonai szolgálat** megnehezítése tervezetik a hadügyminiszterium által egy legutóbb elöt-terjesztett törvényjavaslattal. Eddig ugyanis a katonák, hogyha három esztendőig kiszolgálta, hazamehetett és csak minden második esztendőben tartozott fegyvergyakorlatra bevonulni, az új törvény szerint amelyről azonban még kérdés, hogy az országgyűlés elfogadjaa-e? a negyedik esztendőre is behívhatók és ott tarthatók esetleg az egész negyedik esztendőben, és pedig a mesák haboru esztén, hanem béke idejében is.

— **Böcsörök a honvédségnél.** A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy minden egyes honvédszázalóján negyven böcsörök tartassanak készletben és pedig olyan szerkesztetűek, a miók ama vidéken használatban vannak, melyből az illető zászlóját újonezzák. A böcsöröknek rendeltetés, hogy táborozások alkalmával olyan emberek viseljék, a kik minemnek a bakaneshoz szokva s azért könnyen feltörik a lábukat. A közös hadseregénél szintén fognak böcsörök készletben tartani ily használatra, ott azonban egyetlen fajtát, úgy hogy az, a ki más fajtát szokott viselni, hi bakanes helyett böcsört kap, tulajdonképen csak vedrőbb esztendőre jut.

— **Az újonevezés** alkalmával katonáknak bevált a közös hadsereghez 69, honvédekhez 33, hátralebékben maradt a járás 33 emberrel.

— **A muraszombati országos vásár** tartására jogosultak azon helyek, hogy a roz időjárás miatt meghiusult nagyvárti országos vásár helyett pótvásár megtartása engedélyezésékké folyó évi május 7-ére — a miniszterium elvettette.

— **Tüzészek.** Andorházán április 15-én est 10—11 óra között valószínűleg boszorkán eddig ismeretlen tettes felgyújtotta Korväs Erzsébet szellemöl vészköt, minek folytán az porig leégett. A káros leányával együtt több égés sebeit kapott a mentés közben. Mint levelezők írja, a lelketlen andorházák nagy tömegben seregelt-k ugyan a tűzhöz, mint valami mulatóság előadásán azonban, inkább gyönyörködtek azon, mint annak terjedését akadályozták. A tettest gyanták, de egyenlőre minden bizonyított nélkül. — **Grof Bathányi Artúr** bathányifalvai uradalomhoz tartozó karolyfalvai majorban április 17-én este eddig ismeretlen módon egy 8—10 szekér zsalmit magában tartalmazó szalmazsákot gyúlt ki. A tüdőgott tüzet hamarjában észreverték tüzőbőrök és kivonultak a vesz helyére, hol több órai megbeszített munka után sikerült a tűznek torább terjedését megakadályozni.

— **A Szent-Sebestyén** folyó hó 15-én megtartott bencs ugynevezett „topla proska” alkalmával egész haboru keletkezett a szent-sebestyén és sándorválygyi városok között. — Mint rendesen kicsiségből keletkezett az egész, csakhamar azonban mindkét részről kisékkel és dorongokkal fegyverkeztek s a dulakodás oly nagy mérvet költött, hogy midőn a esendőség a helyszínére érkezett, már 8 egyen felült a harczteret, többé-kevésbé súlyos sebben veres. Nehéz sebeket kaptak Bohár Ferenc mátysdombi, Szukics József tótkeresztúri, Gyerjék Mátyas szent-sebestyáni, Bohár Ádám mátysdombi, Serüga József szent-sebestyáni lakosok. A esendőség a sándorválygyiek közli 12-ét tartóztatott és le állított a bíróság elé. — Mindnyája fiatal legények, akik csak rendelkezni, esetleg lopni járnak a vásárookra.

— **Lehomér** községben Godina István községbíróvá történt megválasztása ellen Vlj Miklós és társai felbőkezést nyújtottak be, mely felbőkezést folytán az iratok a helyügyminiszterium elé kerültek, az a választást azon okból, mert a községi képviselő-testület tagjainak és a községi előjáróknak választása ugyanegy napra lön kitűzve és foganatosítva — megsemmisítette.

— **Kötös tyukok teveszedése** ellen igen jónak bizonyult a következő szer, melyet ammal is inkább ajánlunk tisztelt tisztelt olvasóink figyelmébe, mivel a tyukok ültetésének itt van az ideje és a teveszedés nagyon könnyen beállhat az, ami annak más intézkedések által elejét nem veszik, és ez nemcsak a kötönök, hanem kis esikének egészére is nagyon határványos. E szer nem más, mint porra tört kő, melyből egy kanállyal hintünk a fészekbe mielőtt a tyukot elültetik. A kőpor a tyuk testelőge folytán perorgásnak van kitéve, mely a tyuk testén levő fergesektől előli s mire a esikék kikelnek, annyuk teljesen ment az őket is veszélyeztető teveszedéstől.

— **A Csákányhoz tartozó Dombi** nevű majorból 10 db disznót elhajtattak a eselőség karára. — A tetteseket Zalamegyében gyantják és újonezzák.

— **Nemzeti színeszet.** Balogh Árpád színezgató kérdést intézett a főszolgabíróhoz az iránt, ha valjon a nyári idényre nem lön-e valakinek Muraszombatra névze a színezgatói engedély kiadva, nemleges esetben még e nyár folyamán ide jöme társulatával. Balogh Árpád egy időben rendkívül kedvenze volt a muraszombati közönségek s abban az időben a társulat meglehető anyagi eredményt távozott Muraszombatról; ma már ugyan nagyrésztben változtak a viszonyok, amennyiben nehezebben adjuk ki a garast mint akkor, de mert Baloghék emléke még igen épen él az értelemség felkeltében, és mert Muraszombati közönség akkor, midőn a magyar művészetnek áldozatot kell hozni — kivált mikor ez teljesen ki is érdemi, mint azt Baloghékól fel kell tennünk — sohasem szokott szűkkelni lenni; azt hisszük, hogy az igazgató részéről megpróbálkozás legalább középszerű anyagi eredményt fog kivívni. Télihat hozza Isten!

mire paszus vszigár mársokoni vrascelti (kürsüdeli) potrejbona notri pokázati, te tüdi esi maru uncsa neké hali, ka zadravo, oni pa steri brezi pogeljivanye maró dő vraszejo, kakti paszuse pred ten notri ne pokázsejo, vraszen hijpi dő obrozaje.

— **Bő szega mao** je sega bila nabore pri lutherianj, ka je to solsko deca pa irbevisno prilika okoli mrtveca skrinje, stala i tam mertveco pesen popejtal i teljakje k-grubi vó szprejavala. Treffort Agoston miniszter szo zadj redovito vó dái vszam püspökon i superintendensom, v-sterom za lagoje szpoznajo tou sego, i na presesno vremenje gledoucs prepovejo tou.

— **Gda zgrablivi belevogje kraljevo,** te sze hitro zgrabi tkási beteg, ali po, gda je ta solsko deca nej populoma dobro obicեսna sze hitro razmarajo. Zvolna toga ezaji zoad-cesera suo zamudje i nevesio sze. Zatej zbrov vodo to ezerveks naprej hodacs gopovovje naj ta indasny sega kak najpavira promis.

— **V-nusen värmegövi** na nenskon krajü szo joko obltbilni tak zväno „pomoni drüsta” (Göng-gölyzet egylet.) Od monstra kori perti stajeri szkoron vszakon vésjöi vési peske laksa drüsta, zadj v-Borostyánkói postarvejo gori. Od saksaga tulajka 10 krón terbej plácsati, esi te stoj v-nevolo prijde, naszreca ka dojde, dobij na pouzelo pejsze na mai interes. Tak pomogajo vesnjeseje odve ova. Jäko zaslushto, naszen värmegövi na vögerskon krajü nemre na nikaj prijti gäse nüzne dagoveno. Vögerszki esloviki, kakti vesnjeseje namaren na biszo, ka bi laksa pomoni premiszlo, nejma voditela, steri bi ga na dobro post zvanje, tak prijde te vnavarne roké, mo zäto tek dostakrát esöli ezakterski boben vesnjesej. Tej nasi nenski lidje, szo steri, vökepr derzavni lidje, mo lejko za peljo selishi na ono, kak terbej ono prijte szepelti: eidi na vszjö, vszi za odoga.

— **Miniszterium akonai,** ka szo naj katoniszko szüzbäse pozsmécsa i to naprej dá z-odmij pravdelednosti zhogsnajemyon. Doszeja mao esi je je zsoldak tri leti vó zasluzelo je loko domo suo, i je dazsen bio vszäko drügo leto na mustravanye notri rukivati, paulej te nove pravdelednosti od stere je esese pitanyo jeli je orszäcsi gyülös gor vame? esese sterto leto tüdi naj notri pozavé ma ezajo sterto leto sze tam zaderzsi i nej szamo gda je bojna, nego va utrovana vremenje tüdi.

— **Na stellingi** je notri ezetelo za vörszki sztran (ezasarszki) 69, za honvéde pa 33, odzaja je ostalo 33 lövdü, steri szo nej vó vdarili vó nametavanye.

— **Za szobosko orszäcsko szajve** szovics derzavnye notri dano prosnyo, paulej steroza sze vüenszko szajve za lagoje vremenje vodo nej maglo zderzavti, ka bi sze tiszo szovics obderzavlo május 7-ga dövna, je miniszterium nej dopiszälo.

— **Ogynt.** Na Andorházán április megözecs 15-ga dövna vescer kolk 10—11 vöre znanak od fancieszto dö szajva ma nepoznanogä zroka vodo szo Koväs Erzsébet-a hize vszajgali, stero je do zämla döj zgoraja. Vertnya je szeserjony vret ves zaganaj medikov terpeja. Kak ma pijsėjo tej szeserjony vesnjeseje szo z-velkon szerego ta ogynti prsli, kak stero komodi i mo szo sze bole veszäjli kak pa bi bránili. Fancieszto sze jeszta na odoga ali esese nej stalo. — **Grof Bathányi Artúr** ta zväni „Károlyfalvi” marófi szo április 17-ga dövna vescer od nepoznanogä zroka edno orszäcsko szlama 8—10 vörsz vszajgä. Na hitrona v-pamel zäti ogynti szo nasi teverkerjari na meszto szo vó pastesli gda za ves vöröna delo szo ogyen na dáte gor obderzavli.

— **Na peberszevi** (Szabestyanü) ete mejszeoz 15-ga dövna obderzavni bucsü „topla proska” je ezaji bojna grätalä med Szabestyanje pa vülliszekim szenyári. Kak szajgd, od mälaga sze zacsnelo ezajo delo, na hitrona szo sze znouisi pa szkolokaim gor obránili, mo szinyavanye je na je telko prsilo, ka gda szo zszandare na meszto prsli, sze kolk 8 löd je ukajj leszalo. — **Vökepr zbiti,** z-mozitakim, kakti Bohár Ferenc Mátysdomba, Szukics József z-Krizvaszgye, Gyerjék Mátyas Szabestyanü, Bohár Ádám Mátysdomba, Serüga József Szabestyanü. Zsadirje szo od Sándorválygya 12 dojazdarsali mo pred birovi postavilvi. Szüzo mládti döcski, steri szamo zabukó delati ali pa krádnöti nöjje na szajve.

— **V-Lömerjé** pravli Godina István za riftra odöberanye szo Vli Miklós mo drügi apelläzio notri dáti, po steroj apelläziji szo pijszma pred miniszterium prsido, de szo odöberanye za tiszaga zroka vodo, ka szo veski tudacsuzeko mo poglavaje tüdi na edmo duvi odöbráni bilij, je za nikaj szpoznjo not zavergo pervaže odöberanye.

— **Csákányi szlesonü.** „Dombi” marófi szo deküt falátov szivny derzavszki vkrádnöli.

— **Nyilvönös közsönet.** Pintar Gézina urad tudomast vevin ar-ról, miszariat önö legutóbb törtent elhalásával 6 noretlen gyermekemmel együtt a legnagyobb nyomorban maradtam, nemcs emberbaráti szeretettel áthava, gyermekeimnek több öltözet ruhát küldött s azokat teljesen felruházta; mely nagylelkü eszlekményéért hálas köszönetet mondok.

Frenud Simon Muraszombatan.

Nyilttér.\*

Ó V Á S.

Hogy akarva vagy nem akarva csalódásoknak elejét vegyem, kényszerítve érzem magamat azon nyilatkozatra, hogy a helybeli **Ascher E. és fia** czög nem az én magyar petánczi saványvizemet hozza forgalomba, hanem oly okok miatt, miket majd utóbb hozok napfényre, — az ugynevezett **stájer regedei víz**et tartja ázteltében; felkérem a n. é. közönséget, hogy saványviznek vásárlásakor figyeimét a dugász cététesére irányozza.

Egyuttal figyelemzetem, hogy Magyarországon törvényileg szigorúan tilta van oly ásványvizeket forgalomba hozni, melyek vasesöveken folynak s ezen becsapásztett külföldi víz pedig oly kútból ered, melynek vasesöveire vannak; — tehát miniszteri felfogás szerint egészségtelenes víz. Gratulálok a magyar gymroknak, kik ezt isszák!

PASZKA.

Jeli esem ali nescem — szorjeneszi koncez morem zeti, mo szebe na ono vó glasejnye dati, ka v-Szoboti **Ascher E. mo szín** ne odávajo mojo vögerszko Széchényü vretine vodé. **Hö to stajerszko z-Kladonye** derzejo vó terzevi. Gor obrozimj visziko postüvene mesztesare, ka pri háplü naj pazko májo na zätk zszagnye.

Mo opoinuato né fárt, ka vögerszkon orszägi je po pravdeno stráni dö predpovejano te naprej perneszte vodé odávanye, stero szkon szleszne ezvö teszöjo, mo ta notri priinesna voda pa stäkski ezaji teszö mo ponlog miniszterszögä vöpojevädnye je; navarona. Pozdrávan taksin vögerszkon zsl-loudcon, steri lakso vodcu pijsjo.

Vogler József, Széchényü Forrás-tulajdonos.

\* Az e rovat alatt közöltettek nem vállal felelősséget a Szekr.

